

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Історичний факультет

Кафедра історії мистецтв

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник декана науково-педагогічної та
навчальної роботи

_____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія повсякдення

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
вид дисципліни

03 Гуманітарні науки
032 Історія та археологія
другий (магістерський)
факультетський перелік дисциплін вільного вибору

Форма навчання	Денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Форма заключного контролю	Залік

Викладачі: Кругляков Віктор Євгенович, к.і.н., доцент, доцент кафедри історії мистецтв історичного факультету

Пролонговано: на 20~~22~~/20~~23~~ н.р. _____ «~~22~~» ~~20~~ р.

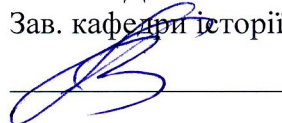
на 20__/20__ н.р. _____ («____») «____» _____ 20__ р.

КИЇВ – 2021

Розробники: Кругляков Віктор Євгенович, к. і. н., доцент, доцент кафедри історії мистецтв історичного факультету

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри історії мистецтв

 Котлярів П. М.

Протокол № 12 від «07» червня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол № 7 від 26 серпня 2021 року

Заступник голови науково-методичної комісії Терес Н. В.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – забезпечити цілісні знання про особливості становлення історії повсякденності як самостійного наукового напрямку історичних досліджень у зарубіжній та українській історіографії; особливість методологічних засад історії повсякдення; проаналізувати так звані «нові території» історії повсякденності; розкрити світ повсякденних уявлень; особливості побутової культури на прикладі різних історичних епох.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* основні етапи історії України, етнології, краєзнавства, історії української та зарубіжної культури.
2. *Вміти* аналізувати наявну історичну документальну базу з історії, проводити пошукову роботу в архівах і бібліотеках, відділах картографії та бібліографії. опрацьовувати газетні і журнальні фонди.
3. *Володіти елементарними навичками* відбору методів та підходів до аналізу явищ матеріальної і духовної культури, історичного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна має комплексний і міждисциплінарний характер, спрямована на вивчення основних напрямків історії повсякдення в європейській та українській історіографії, характеристику методологічних засад даного наукового напрямку, здобутки українських науковців у вивченні історії повсякденності та головні проблемно-тематичні напрямки.

4. Завдання (навчальні цілі): забезпечити цілісні знання щодо змісту головних історичних етапів історії повсякдення, головних його здобутків в зарубіжній та українській історіографії, розкрити основні характеристики повсякденного життя українського суспільства в новітню добу

Навчальна дисципліна «Історія повсякдення» сприяє виробленню у студентів професійних навичок, необхідних для роботи в галузі історії та археології, етнології, екскурсійній та музейній сфері, історії мистецтв, в пам'яткоохоронних державних установах, у сфері туризму та краєзнавства. Світоглядний аспект дисципліни полягає у популяризації «Історії повсякдення» як важливої складової історичної та етнологічної науки.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1.	<i>Знати</i> способи і методи аналізу матеріалів дослідження.	Лекція	Контрольна робота ЗМ 1	10%
1.2.	<i>Знати</i> і орієнтуватися у соціокультурних та суспільно-політичних процесах в	Лекція	Контрольна робота ЗМ 2	10%
2.1.	<i>Вміти</i> аналізувати основні досягнення зарубіжної та української історіографії	Семінарське заняття	Усне опитування ЗМ 1	20%

2.2.	<i>Вміти</i> інтерпретувати процеси історії повсякдення в контексті політичних та економічних систем	Семінарське заняття	Усне опитування ЗМ 2	20%
3.1.	<i>Вміти</i> розробляти і виконувати тематичні дослідження, інтерпретувати дані і робити висновки.	Самостійна робота	Реферат ЗМ 1	10%
3.2.	<i>Вміти</i> визначати й характеризувати особливості культури повсякдення в країнознавчому та регіональному аспектах	Самостійна робота	Реферат ЗМ 2	10%
4.1.	<i>Вміти</i> критично використовувати наукові бази даних та інші відповідні джерела інформації.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Залік	10%
4.2.	<i>Вміти</i> здійснювати історичний, культурологічний та етнологічний аналіз повсякдення з метою отримання нових знань.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Залік	10%

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

Семестрове оцінювання:

1. Модульна контрольна робота ЗМ1 (тест) РН 1.1. – 10 балів / 6 балів*.
2. Модульна контрольна роботи ЗМ2 (тест) РН 1.2. – 10 балів / 6 балів.
3. Реферат ЗМ 1, РН 3.1. – 10 балів / 6 балів.
4. Реферат ЗМ 2, РН 3.2. – 10 балів / 6 балів.
5. Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ 1, РН 2.1. – 20 балів / 12 балів.
6. Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ2, РН 2.2. – 20 балів / 12 балів.
7. Залік – 20 балів / 12 балів.

*Максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

Підсумкове оцінювання - залік;

- *максимальна кількість балів які можуть бути отримані студентом – 20 балів;*

- *Оцінюються такі результати навчання студента:* вміти критично використовувати наукові бази даних та інші відповідні джерела інформації; вміти здійснювати аналіз історичної, культурологічної, мистецтвознавчої та етнологічної складових історії повсякдення.

- *Форма проведення заліку – письмова, види завдань – завдання, які потребують розгорнутих відповідей;*

- *мінімальний пороговий рівень оцінки, за якої залік вважається складеним – 12 балів.*

Необхідна умова допуску до заліку: студент не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав **менше, ніж 40 балів (критично-розрахунковий мінімум).**

Рекомендований мінімум допуску до заліку 48 балів.

7.2. Організація оцінювання. Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані під час семінарів (усні опитування); бали, отримані за виконання індивідуальних завдань (рефератів); бали, отримані під час модульного контролю, а також бали, отримані під час складання завдань підсумкового контролю (заліку).

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ 1) входять вступ до курсу, теми 1-5, а у змістовий модуль 2 (ЗМ 2) – теми 6-9.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (контрольні роботи, усне опитування, реферати) і підсумкове оцінювання (залік).

Загальна сума балів – 100 (із них, семестрове оцінювання – максимум 80 балів; підсумкове оцінювання (залік) – максимум 20 балів.

<u>Змістовий модуль 1</u>			<u>Змістовий модуль 2</u>			<u>Залік</u>
40 залікових балів (максимум)			40 залікових балів (максимум)			20 балів (максимум)
Самостійна робота (реферат)	Семінари	Модульний контроль	Самостійна робота (реферат)	Семінари	Модульний контроль	
10 (максимум)	20 (максимум)	10 (максимум)	10 (максимум)	20 (максимум)	10 максимум	

На семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття тощо. Під час семінару здобувач освіти може має можливість отримати від 1 до 5 балів.

Критеріями оцінки усних відповідей на семінарському занятті є (у балах):

- повнота розкриття питання 1 бал;
- логіка викладення, культура мови та переконаність 1 бал;
- використання основної та додаткової літератури 1 бал;
- аналітичні міркування 1 бал;
- вміння робити висновки 1 бал.

Виконані індивідуальні завдання (реферат) здобувач освіти подає викладачеві не пізніше за два тижні до проведення модульного контролю з відповідного Змістового модулю. Зокрема, **Індивідуальне завдання 1** (реферат) – орієнтовно до 15 жовтня та **Індивідуальне завдання 2** (реферат) – орієнтовно до 30 листопада.

Критерії оцінки Індивідуального завдання (реферату):

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 9-10 балів;
- тема розкрита неповно 6-8 балів;
- реферат суто компілятивного рівня 4-5 балів;
- розкритий лише окремих аспект 1-3 бали.

Теми рефератів викладач пропонує студентам на першому семінарському занятті.

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться **модульні контрольні роботи (МК)**. Контрольні роботи проводиться на останньому семінарському занятті з даного змістового модуля у формі тестування. Завдання з тестування містить 10 запитань, правильна відповідь за кожне із яких оцінюється в 1 бал. максимальна кількість балів.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перескладання семінарів, модульних контрольних робіт, рефератів здійснюється відповідно до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

Заліковий білет містить два завдання, кожне з яких оцінюється в 10 балів. Критеріями оцінювання відповіді є:

Відповідь повна, подане власне бачення проблеми	10 балів
Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу	9 балів
Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання	18 балів
Відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки	17 балів
Відповідь фрагментарна, відображені лише деякі аспекти проблеми	5-6 балів
Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу	3-4 бали
Відповідь має значні помилки	1-2 бали
Відповідь відсутня	0 балів

Бали, які отримані студентом під час заліку, додаються до балів набраних студентом за результатами семестрового оцінювання (семінари, модульні контрольні роботи, реферат).

Умовою допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж **40 балів** (критично-розрахунковий мінімум). **Рекомендований мінімум** для допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) – **48 балів**.

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) / залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	<i>48</i>	<i>12</i>	<i>60</i>
Максимум	80	20	100

Студент, який під час семестрового оцінювання набрав 60 балів, за погодженням із викладачем має право не виконувати залікову роботу. У випадку, коли студент має бажання збільшити кількість балів, він має успішно виконати залікову роботу. Студенти, які протягом семестру набрали менше 60 балів, обов'язково складають залік.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарських занять та самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	Семінари	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1.</i>				
1.	Тема 1. Вступ до дисципліни «Історія повсякдення»: історіографія, методологія.	2		4
	Тема 2. Феномен повсякдення як предмет наукового дослідження.	2	1	4
3.	Тема 3. Джерела та методи вивчення історії повсякдення.	2		6
4.	Тема 4. Сприйняття часу та простору в системі повсякдення.	2	2	6
5.	Тема 5. Структури повсякдення. Предмети побуту, дім, поселення у просторі повсякдення.	4	1	6
6.	<i>Реферат з тем ЗМ 1</i>	-	-	6
7.	<i>Контрольна робота з тем ЗМ 1</i>	-	1	-
<i>Змістовий модуль 2.</i>				
8.	Тема 6. Тіло людини у просторі історії повсякдення.	2	1	6
9.	Тема 7. Їжа в культурі повсякдення різних історичних епох.	2	1	6
10.	Тема 8. Одяг, зачіска, косметика та аромати у повсякденному житті.	2	2	6
11.	Тема 9. Світ приватного життя в історії повсякденності.	2		6
12.	<i>Реферат за змістом тем ЗМ 2</i>	-	-	4
13.	<i>Контрольна робота 2 (тест)</i>	-	1	-
	ВСЬОГО	20	10	60

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекції – **20 год.**

Семінари – **10 год.**

Самостійна робота – **60 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Борисенко М. В. Житло та побут міського населення України у 20-30-х роках ХХ століття. К., 2013.
2. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм. XV–XVIII ст. Том 1: Структура повсякденності: можливе і неможливе. К., 2014.
3. Водотика Т. Історія повсякдення. Київ. Початок ХХ століття. Харків, 2022.
4. Діса К. Історія повсякденного життя в ранньомодерній Європі. К., 2014.
5. Коляструк О. Історія повсякденності як об'єкт історичного дослідження: історіографічний і методологічний аспекти. Курсор, 2008.
6. Лисенко О. Повсякденна історія війни: методологічні нотатки. Сторінки воєнної історії України: Збірник наукових статей / НАН України. Інститут історії України. К., 2010. Вип. 13.
7. Удод О. Історія повсякденності: питання методології, історіографії та джерелознавства // Актуальні проблеми вітчизняної історії ХХ ст. К., 2004.

Додаткові:

1. Борисенко М. Побут міських мешканців України в 30-х роках ХХ століття. – https://shron1.chtyvo.org.ua/Borysenko_Myroslav/Pobut_miskykh_meshkantsiv_Ukrainy_v_30-kh_rokakh_HH_stolittia.pdf.
2. Головка В. «Риба та м'ясо» історії повсякденності: теоретичні засади напряду // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки. Міжвідомчий збірник наук. пр. Вип. 17. К.: ПУ НАНУ, 2007. С. 87-101.
3. Хейзинга Й. Осень Средневековья: исследование форм жизненного уклада и форм мышления в XIV и XV веках во Франции и Нидерландах. М., 2004.
4. Чабан Н. Зміни в побуті одеситів на межі ХХ–ХХІ ст. // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Музезнавство. Пам'яткознавство. Етнографія. 13, 2016. 153-161.
5. Nipperdey Th. Kulturgeschichte, Sozialgeschichte, historische Anthropologie // Vierteljahresschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte. 1968. Jg.55. H.2. S. 145-164.
6. Bruggemeier F.-J., Kocka J. Alltagsgeschichte. Zur Rekonstruktion historischer Erfahrungen und Lebensweisen. Frankfurt am Main; New York, 1989.
7. Lüdtkе А. Alltagsgeschichte - ein Bericht von unterwegs // Historische Anthropologie. 2003. No. 11.
8. Schulze W. Sozialgeschichte, Alltagsgeschichte, Mikro-Historie, eine Diskussion. Göttingen, 1994.
9. Steege P, Bergerson A., Healy M., Swett P. The History of Everyday Life: A second chapter // The Journal of Modern History. No. 80 (June 2008). P. 358-378.
10. Veyne P. A History of Private Life: from Pagan Rome to Byzantium. Paris: Editions du Seuil, 1985.